

*«Астана медицина университеті» АҚ
Еңбек гигиенасы және коммуналды гигиена
кафедрасы*

ОСӨЖ

**Тақырыбы: Кешенді және жедел әлеуметтік-
гигиеналық мониторинг жоспары .**

Орындаған: Сатвалдина Н.

Топ: 501 МШ

Тексерген: Сембиева Ф.Т.

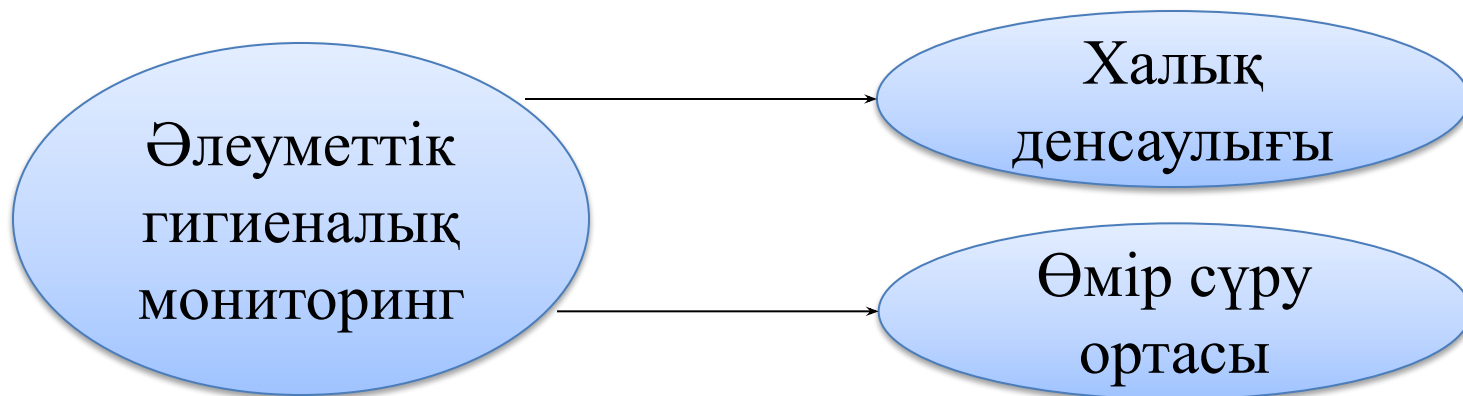
Астана, 2015 ж.

Жоспар:

- I. Кіріспе
- II. Негізгі бөлім
  - 2.1 Әлеуметтік гигиеналық мониторинг қызметтері
  - 2.2 Әр түрлі елдердегі әлеуметтік-гигиеналық мониторинг
  - 2.3 Денсаулық сақтаудағы әлеуметтік жұмыстың теориялық негіздері
- III. Қорытынды
- IV. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Кіріспе

- Әлеуметтік-гигиеналық мониторинг - халық денсаулығының жай-күйі мен қоршаған орта объектілерін бақылаудың, олардың арасындағы себеп-салдарлық байланысты анықтаудың, оларды бағалау мен болжаудың мемлекеттік жүйесі;

2.1 Әлеуметтік гигиеналық мониторинг қызметтері:

ЖАЛҒАСЫ

Мемлекеттік санитариялық аясында санитарлық-гигиеналық, эпидемиологиялық зерттеулер мен басқа да қызмет түрлерін факторлардың бақылау;

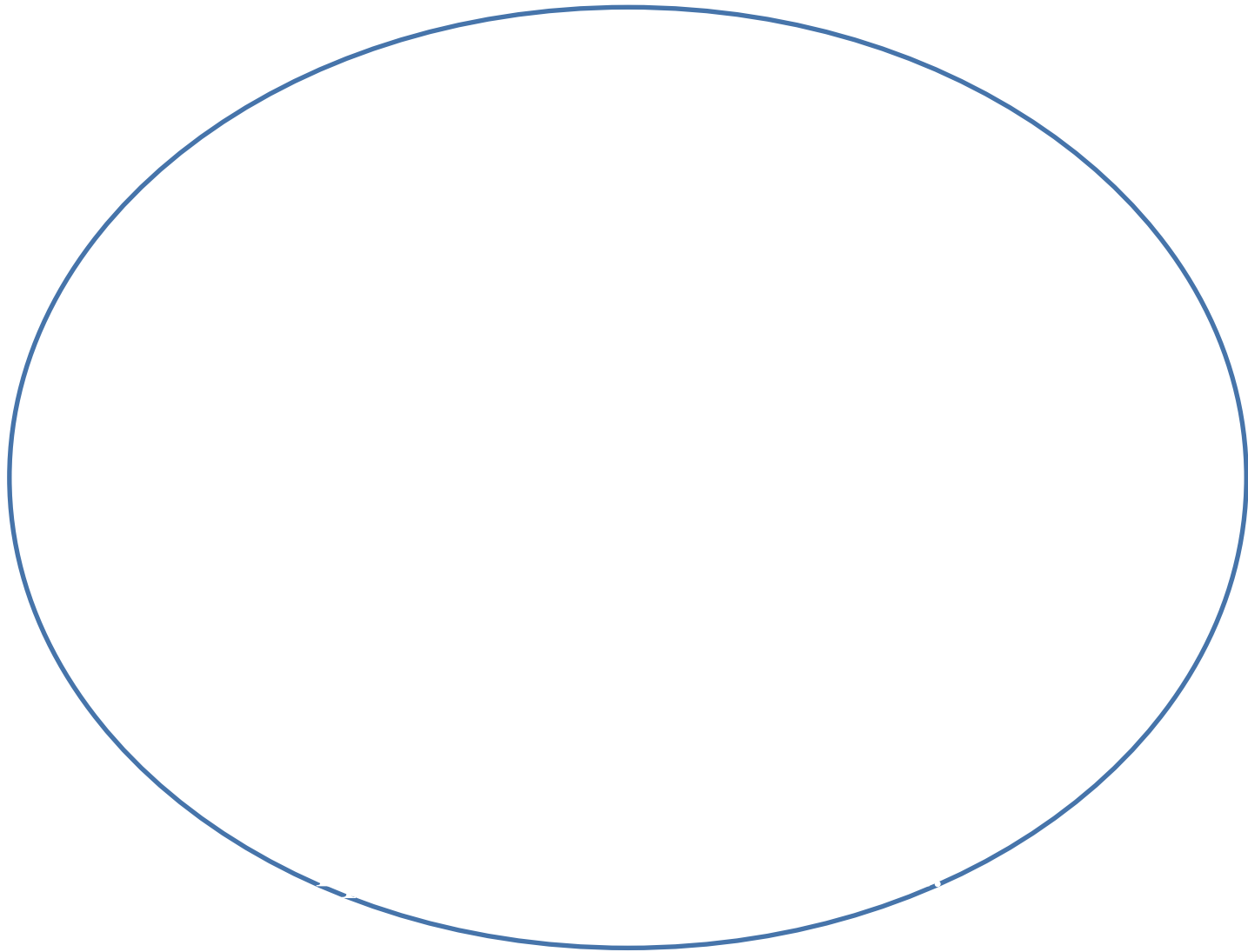
Мемлекеттік және салалық қоғамдық денсаулық мониторинг, экологиялық, өндірістік және әлеуметтік ортаның ақпарат жинау және өңдеу;

Экономикалық және әлеуметтік даму, мемлекеттік санитарлық және халықтың эпидемиологиялық әлауқатын сипаттайтын мемлекеттік статистика жүргізу.

2.2 Әр түрлі елдердегі әлеуметтік-гигиеналық мониторинг

- Қай мемлекетте болмасын әлеуметтік-медициналық жұмыс сол мемлекеттің тарихи жағдайларын есепке ала отырып қалыптасады.
- Мысалы, АҚШ-та әлеуметтік-медициналық жұмыстың басты ерекшелігі орталықсыздандыру (децентрализация) болып табылады.
- Канаданың денсаулық сақтау жүйесін мемлекет қаржыландырады және медициналық сақтандыру карточкасы бар әрбір мемлекет азаматы тегін медициналық қызметке жүгіне алады.

ЖАЛҒАСЫ

2.3 Денсаулық сақтаудағы әлеуметтік жұмыстың теориялық негіздері

- Еуропалық Одаққа мүше-елдерде денсаулық сақтау жүйесі келесідей модельдерге бөлінуі мүмкін:
- 1. Әмбебап модель (Ұлыбритания, Ирландия, Дания)
- - салық салу негізінде қаржыландырылатын денсаулық сақтаудың ұлттық жүйесі қызмет көрсету кешенінің тең және жалпыға бірдей қол жетімділігі қағидаларына негізделеді. Медициналық қызмет көрсету негізінен мемлекеттік мекемелерде ұсынылады.

ЖАЛҒАСЫ

- 2. Әлеуметтік сақтандыру моделі (Германия, Австрия, Франция, Нидерланды, Бельгия, Люксембург) кәсіпкерлік пен әлеуметтік ынтымақтастық принципі дәстүріне негізделген. Денсаулық сақтауға кеткен шығындардың пайызын құрайтын жалақыдан аударулар мен басқа да мемлекеттік қорлар арқылы қаржыландырылады.
- 3. Медициналық көмек көрсетудің «оңтүстіктің моделін» (Испания, Португалия, Греция, Италия) негізінен мемлекеттік мекемелер (ауруханалар) мен жеке дәрігерлер ұсынады. Алайда, адамдардың көп бөлігінің әлеуметтік-медициналық қызмет көрсету жүйесін қолдануға құқықтары болмағандықтан жалпы салық салу негізінде қаржыландырылатын тек әлеуметтік жәрдемақыларға сенім артуға тура келеді.

Қауіп-қатер тобындағы отбасылармен әлеуметтік-медициналық жұмыс

- Отбасы денсаулығын зерттеу бағдарламасын жүзеге асыру барысында міндетті түрде келесі блоктарды бөліп қарау керек:
- • әлеуметтік-демографиялық сипаттама,
- • әлеуметтік-гигиеналық сипаттама,
- • материалды және тұрғын-үй жағдайларының сипаттамасы,
- • медициналық-биологиялық сипаттама,
- • әлеуметтік-психологиялық сипаттама,
- • отбасына әлеуметтік-медициналық көмек көрсету деңгейі.

ЖАЛҒАСЫ

- *Бірінші реттік профилактика* – бұл аурудың пайда болу себептерін жоюға бағытталған (вакцинация, еңбек пен демалыстың рационалды режимі, рационалды тамақтану және т.б.) іс-шаралар жүйесі. Бірінші реттік профилактиканың міндеті болып барлық өмір циклі бойында ересектер, жасөспірімдер мен балалардың денсаулығын жақсарту табылады.
- *Екінші реттік профилактика* – бұл аурудың клиникалық деңгейге дейінгі күйін ертерек анықтауға, адамдардың тұқым қуалаушылыққа бейімділігі көрсеткіштерін белгілеуге, аурулардың себептері мен қауіптілігін анықтауға, сонымен қатар, аурудың асқынып кетуінің алдын алу мен ескерту мақсатында емдік сауықтыру шараларын дер кезінде өткізуге бағытталған іс-шаралар жүйесі.

Қорытынды

- Медициналық-әлеуметтік көмек көрсетуге қатысушы әлеуметтік жұмыс маманының осы ұсынылған қызметтік сипаттамасы тұрғындарды денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсету саласында әдістемелік тәсіл ретінде қолданылуы мүмкін.
- Аталған мәселе бойынша әлеуметтік жұмыс тәжірибесін денсаулық сақтау мен ғылыми зерттеулерде кеңейте түсу – мамандардың қызметтік міндеттемелері сияқты нақтыланады. Ол кәсіби іс-әрекеттің жаңа түрінің нормативті құқықтық базасын әрі қарай қалыптастыруға әсерін тигізеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- Әлеуметтік мониторинг ҚС негізі Фролов. Мәскеу, 2010, 57 б.
- Әлеуметтану. Мәскеу «Формат Пресс», 2011, 92 б.
- Негіздері мониторинг. Kharcheva, Оқу құралы, Мәскеу, «Логос», 2011, 242 б.
- http://tezister.net/index.php?newsid=232225&news_page=8
- <http://studopedia.info/2-15294.html>